

Communicatie ó het gaat van ziel tot ziel

Er is nog nooit zoveel gecommuniceerd als in onze dagen. Je loopt op straat en wordt gepasseerd door iemand die op luide toon in gesprek is met een onzichtbare metgezel. Ik kijk daar nog altijd vreemd van op. Als ik dat doe, zie ik iemand in z \varnothing n mobieltje praten. Hij is aan het communiceren, zoals dat heet in de wervende teksten van Libertel, Hi, Telfort en al die andere aanbieders. Wie dat wil is elektronisch ieder moment op iedere plaats bereikbaar. We hebben dit wonder van techniek een menselijke naam gegeven. We noemen het 'communicatie'. Maar communicatie is méér dan elektronica! Het geheim van communicatie is het geheim van de menselijke ziel. Dat geheim is technisch niet te programmeren. Ons hart laat zich niet oppiepen.

Geen christelijke communicatietechniek

Christenen zijn er zich van bewust geworden dat het evangelie gecommuniceerd moet worden. Er is in onze geseculariseerde cultuur een einde gekomen aan de vanzelfsprekendheid van Bijbelteksten, psalmgezing en preken. Niets christelijks spreekt meer vanzelf. Je kunt niet meer volstaan met simpelweg de heilsfeiten te noemen en de waarheid te zeggen. Mensen moeten in hun eigen gevoelens en levenservaringen aangesproken worden. Anders zegt het hen niets. Het evangelie moet gecommuniceerd worden. Voor die communicatie worden programma's geleverd: 'laagdrempelige diensten', het orgel de kerk uit en een band het podium op, liedbundels inruilen voor sheets, een dramagroep die herkenbare menselijke problematiek neerzet en een toespraak die een praktische handreiking is voor het dagelijks leven. Succes gegarandeerd? Communicatie is niet programmatisch te regelen! Het gaat hier om méér dan technieken,

Van ziel tot ziel

Het evangelie moet gecommuniceerd worden. Communicatie is het geheim van de menselijke ziel. De mens is ziel en lichaam. In ons lichaam gaat het om spijsvertering, ademhaling, beweging en voortplanting. In de mens als ziel gaat het om andere aspecten van het leven: troost, hoop, liefde, vertrouwen, toewijding, overgave, motivatie. Zulke zaken moeten gecommuniceerd worden. Voedsel en zuurstof kunnen middels daarvoor geschikte technieken worden toegediend. Liefde, troost en vertrouwen moeten gecommuniceerd worden.

Van mens tot mens

Communicatie is een gebeuren tussen mensen. Mensen gaan voor elkaar open. Er wordt van hart tot hart gegeven en ontvangen. Er is wederzijds herkenning en vertrouwen. Toegepast op communicatie in de situatie van christelijke getuigenis en evangelieprediking: het getuigenis van een gelovige doet snaren trillen in het hart van de ander. Gelovig vertrouwen, blijheid, liefde en vrijheid om te vergeven doen een appèl op diep menselijke verlangens en behoeftes. En een bewogen preek, waar de spreker 'helemaal in zit', spreekt aan. Zo'n preek is veel meer dan een opsomming van Bijbelse waarheden. Je kunt horen en zien hoe de spreker zelf geraakt is door het evangelie. Dat raakt de luisteraar. Zo'n evangelieprediker fungeert als model waaraan de kracht van het evangelie gedemonstreerd wordt. De luisteraar wordt uitgenodigd zich met de prediker te identificeren en aan zich te laten gebeuren wat in zijn/haar leven is gebeurd. De communicatie van het evangelie is een menselijk proces, onder leiding van de heilige Geest, dat zich afspeelt tussen een geraakt mens en een ander mens die geraakt wordt. Het gaat van mens tot mens. Dat legt een groot gewicht bij ons mens-zijn. Communicatie - óók de communicatie van het evangelie - is allereerst een menselijk proces. Zó, op basis van het menselijke, communiceert God met mensen.

Dat is in overeenstemming met wat wij in het kerstfeest vieren: God stuurde geen engel, maar werd zelf mens. Het is ook conform het pinksterfeest: de heilige Geest koos zich een woning in ons mens-zijn. De Geest is God-in-ons, tot in ons lichaam toe: ons lichaam is een tempel van de Geest. De Geest doet ons mens-zijn 'veranderen van heerlijkheid tot heerlijkheid' (2 Cor. 3:18), tot wij de opgestane Heer in zijn verheerlijkte mensheid gelijkvormig zijn geworden. In de communicatie van het evangelie worden deze goddelijke krachten gecommuniceerd. Ze worden als geschenk aangeboden in een mens die van zijn geloof getuigt. Ze worden ontvangen door een mens die zich er voor opent.